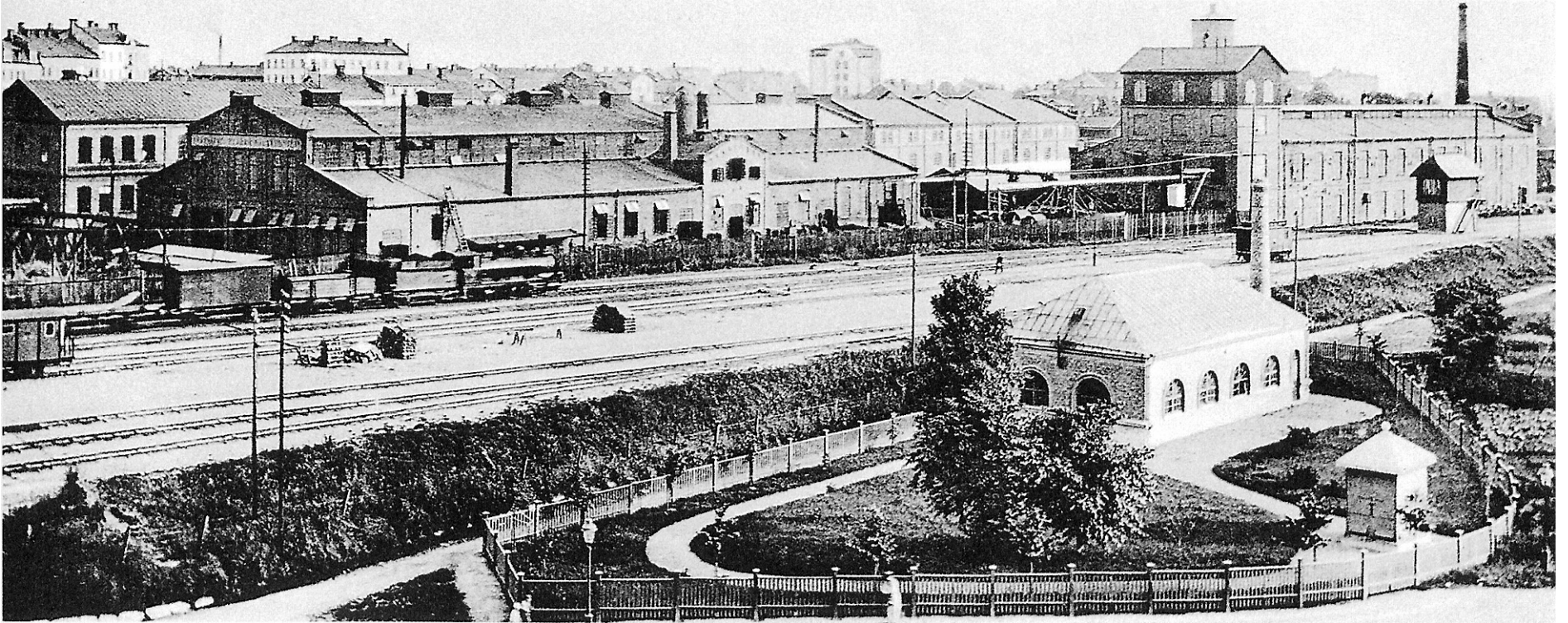

Här är KMW fotograferat från Hotell Haga. Till vänster nya gjuteriet, huset till höger med sin fyrkantiga byggnad. är KMW:s speciella pannverkstad.

FOTO: UR BOKEN OM KMW.

Tio års arbete bakom nya boken om KMW

I decennier har Karlstads Mekaniska Werkstad, numera Metso, varit ett av Karlstads ledande företag. Nu har Anders Blomqvist skrivit boken om framgångssagan KMW.

Från en liten repslagarbana till Karlstads största arbetsgivare och en av världens ledande aktörer inom cellulos- och pappersmaskiner.

Historien om KMW:s framväxt är hisnande och det har tagit Anders Blomqvist tio år att samla och sortera material till nyutkomna boken "Karlstads Mekaniska Werkstad".

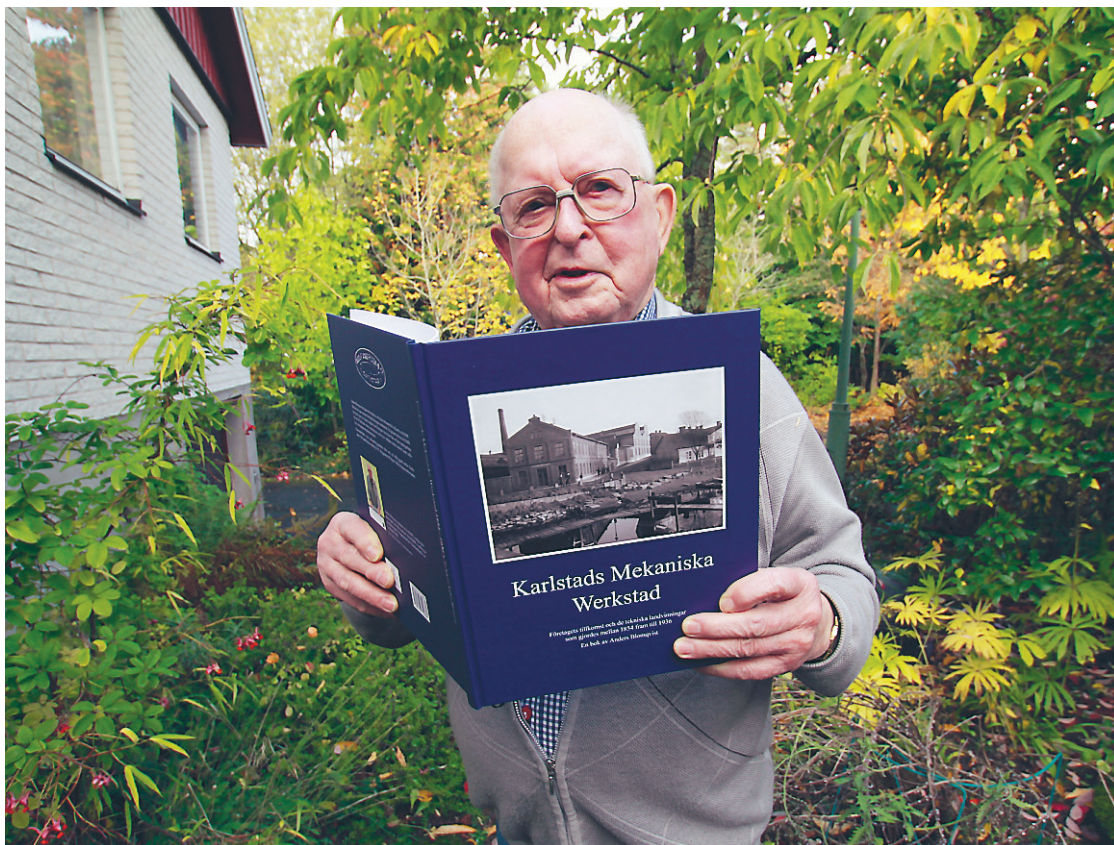
HÄR BESKRIVER han detaljrikt hur företaget kom till och utvecklades från 1854 fram till 1936 då Werm-landsbanken avslutade sitt huvudägarskap och sålde till John-son-koncernen.

– Det blev en naturlig avgränsning att stanna där. Rena uppslagsverket har det blivit med många möjligheter att borra ner sig i såväl person- industri- uppfinnar- som produkthistoria.

Vet ni inte hur en yankeecylinder fungerar? Slå upp sidan 64!

DET VAR FÖRRE vd:n Per Eiritz som 2003 tog initiativet till att samla ett gäng gamla KMW:are för att försöka göra en dokumentation av företaget. Gruppen kallar sig "Gusknektarna", en detalj i pappersmaskiner och alla har bidragit inom sitt gebit.

Förutom detta har Anders Blomqvist fått hjälp att forska i en mängd arkiv och 4 000 bilder på glasplåtar har granskats.

Full av detaljer, bilder och historik är Anders Blomqvists nya bok om KMW, företaget vars framväxt och utveckling han beskriver som en enastående framgångssaga. Boken ingår i Carlstads-Gilletts skriftserie.

FOTO: EVA DAHL

– Det har varit ett jättejobb men samtidigt roligt och intressant, berättar Anders Blomqvist som i nästan 40 år var ingenjör inom styr- och reglerteknik på KMW och Kamy.

FÖRFATTAREN NÖJER sig inte med att enbart beskriva KMW. Han lägger grunden genom att berätta hur Karlstad såg ut i mitten av 1800-talet, vilka industrier som fanns och inte minst det repslageri i Haga där

KMW-grundaren Gustaf Adolf Andersson fick sin företagarskolning.

HAN ÖVERTOG repslageriet 1854 och där gick startskottet för den industriella utveckling som ledde fram till KMW.

– I repslageriet tillverkades alltifrån trossar till sjöfarten till snören. Det fanns många skutvarv runt Väneren som var i behov av repslageriets produkter.

Men GA Andersson nöjde sig inte med repslagning. 1860 startade han tillsammans med svärfadern JA Tidholm ett gjuteri och mekanisk verkstad, "Gjuteribolaget Tidholm & Andersson", så småningom "Karlstads Gjuteri".

PLATSEN VAR Gjuteribacken på Herrhagen där tegelbyggnaderna ligger kvar än idag, nu som Nöjesfabriken.

• Vad tillverkades då under denna första tid?

– Det var kokkärl, stekpannor, spisar och annat till hushållen men även vattenutkastare till stuprör. Karlstads kommun beställde till exempel saker till det första gasverket i stan.

1873 bildade man ett större bolag, Aktiebolaget Karlstads Mekaniska Werkstad. Produkterna blev efter hand allt mer sofistikerade och 1891 började man med det som skulle bli KMW:s stora affärsområde: konstruktion och tillverkning av pappersmaskiner.

DEN ALLRA första levererades till Mänttä Bruk i Finland och runt hela jordklotet finns pappersmaskiner och tillbehör ritade och tillverkade i Karlstad.

– Den största pappersmaskin som någonsin tillverkats i världen har faktiskt gjorts i Karlstad.

• Vilken betydelse har KMW haft för Karlstad?

– KMW har varit motorn i Karlstad. Många av dom pengar som spenderats här i stan har haft sitt ursprung i företaget. Det var på sin tid det största företaget alla kategorier och kom att bli världsledande.

BOKEN FINNS NU i bokhandeln och Anders Blomqvist har en förhoppning:

– Att stadens styrande får upp ögonen för företaget och dess stora betydelse.

Han har dessutom planer på en fortsättning och har börjat skissa på en bok om KMW:s militära produktion där man bland annat tillverkade stridsvagnar, sjöminor och spränggranater åt försvaret.

EVA DAHL